Číslicové riadenie LS 2023/24

Zadanie č. 1

Návrh spojitých regulátorov.

Cieľ cvičenia: Navrhnúť spojité regulátory pre zadaný technologický proces.

ZADANIE

Navrhnite spojité regulátory pre daný spojitý systém.

- 1. Získajte prenosovú funkciu spojitého regulátora metódami:
  - Optimálny modul
  - Inverzná dynamika
  - Metóda časových konštánt
- **2.** Vykreslite prechodové charakteristiky URO do jedného obrázku a z hľadiska kvality regulácie vyberte najlepší regulačný obvod.
- **3.** Pre najlepší regulačný obvod odsimulujte do jedného obrázku priebehy y(t), e(t) a do druhého obrázku priebeh u(t).
- **4.** Pre najlepší regulačný obvod overte výpočtom ustálené hodnoty veličín z bodu 3.
- **5.** Pre najlepší regulačný obvod overte stabilitu URO.

Dokumentový server ku predmetu:

- AIS priečinok PREDNASKY materiály k prednáškam
- AIS priečinok CVICENIA materiály ku cvičeniam

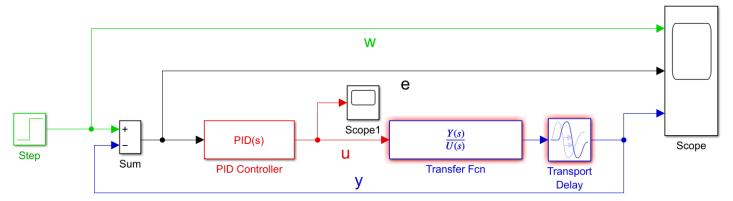
<u>HELP – Zadanie sa vypracováva na dvoch cvičeniach a odovzdáva na treťom.</u> <u>Spôsob odovzdania určí vedúca cvičení.</u>

Každý dostane zadanú prenosovú funkciu riadeného systému. Pre tento riadený systém bude počas celého semestra navrhovať regulátory.

% zadanie prenosovej funkcie v MATLABe

>> G = tf (citatel, menovatel, 'InputDelay', D) % D je dopravne oneskorenie >> step (G) % vykreslenie prechod. charakt.

SIMULINK – príprava blokovej schémy na riadenie systému

Metóda Optimálneho modulu

Postup str. 84 prednáška:

- 1. Zadaný systém musí byť v tvare časových konštánt, ak nie je, treba ho upraviť.
- 2. Vypočítať pomocné parametre $p_1, p_2, ..., p_5$.
- 3. Vypočítať parametre $a_0, a_1, ..., a_5$.
- 4. Str. 83 Dosadit' parametre a_0 , a_1 , ..., a_5 do maticového zápisu pre PID regulátor (kde K je zosilnenie riadeného systému) a vypočítať parametre regulátora.

$$\begin{bmatrix} a_1 - 1 & 0 \\ a_3 - a_2 & a_1 \\ a_5 - a_4 & a_3 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} r_{-1} \\ r_0 \\ r_1 \end{pmatrix} = \frac{1}{2K} \begin{pmatrix} 1 \\ -a_1^2 + 2a_2 \\ a_2^2 - 2a_1a_3 + 2a_4 \end{pmatrix}$$

$$A \qquad x = b$$

Zadaj v MATLABe maticu A, vektor b (celá pravá strana výrazu) a použi: $>> \mathbf{x} = \mathbf{A} \setminus \mathbf{b}$ % $kde \ x(1) = r_{-1} = I, \ x(2) = r_0 = P, \ x(3) = r_1 = D$

5. Parametre regulátora zadaj do simulačnej schémy.

Metóda Inverznej dynamiky.

Postup podľa vzorového príkladu2 na str. 108 prednáška.

Parametre regulátora zadaj do simulačnej schémy (kde $I=P/T_I$, $D=PT_D$).

Metóda Suma časových konštánt.

Zadaný systém musí byť v tvare časových konštánt, ak nie je, treba ho upraviť. Tabuľka na str. 85 prednáška (Rýchla verzia).

Parametre regulátora zadaj do simulačnej schémy (kde $I=P/T_I$, $D=PT_D$).

Z hľadiska kvality regulácie vyberte najlepší regulačný obvod.

Na základe ukazovateľov kvality riadenia – str. 66 -69 (v MATLABe príkaz stepinfo)

Výpočet ustálených hodnôt pre základný URO – str. 65

Buď ručne alebo pomocou MATLABu – príkazy: syms, limit, vpa, tfdata, poly2sym

Stabilita URO

Pomocou MATLABu:

>> G = tf (citatel, menovatel, 'InputDelay', D)

% Prenosova funkcia s aprox. dopravneho oneskorenia

>> Gd = pade(G, 1);

% Prenosova funkcia PID regulatora

>> GR = tf ([D P I], [1 0])

% alebo $\mathbf{GR} = \mathbf{tf} ([\mathbf{P}^*\mathbf{TD} \ \mathbf{P} \ \mathbf{P}/\mathbf{TI}], [\mathbf{1} \ \mathbf{0}])$

%Prenosova funkcia ORO

>> Go=G*GR;

% alebo Go=Gd*GR;

% Overenie stability URO -> z frekv. charakt. ORO

>> nyquist (Go)

% komplexna rovina

>> figure

>> margin (Go)

% bode (Go) - AFLCH

>> CHRURO = minreal (1+Gd*GR);

>> polyURO = roots (CHRURO.Numerator{1}) % poly URO